

KORRALDUS

Tallinn

.....10.2016 nr KKO 1-3/16/.....

Aktsiaseltsile Saarte Liinid vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algamata jätmine

1. ASJAOLUD

Aktsiaselts Saarte Liinid (äriregistrikood 10216057) (edaspidi ka *Taotleja*) esitas 26.07.2016 kirjaga nr 1/1-11/140 Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaametis 28.07.2016 nr 14-6/16/616. vee erikasutusluba taotletakse Ringsu sadama laiendamiseks, mille käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid (pinnas kiviaines ja betoon) mahus 3179 m³ ning toimub veekogu süvendamine mahus kuni 9900 m³. Süvendatud pinnas paigutatakse spetsiaalsele ladestusalale.

Ringsu sadam asub Saare maakonnas, Ruhnu vallas, Ruhnu külas 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistul (kinnistu katastritunnus: 68901:001:0028). Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

Sisebasseini laiendus (U1)

	L-Est X (m)	L-Est Y (m)
U1-1	6404684.13	456540.43
U1-2	6404742.15	456515.80
U1-3	6404771.94	456585.95
U1-4	6404709.19	456599.46

Ladestusala (U2)

U2-1	6404754.21	456519.13
U2-2	6404768.40	456508.42
U2-3	6404772.38	456517.80
U2-4	6404805.51	456503.74
U2-5	6404847.53	456558.14
U2-6	6404839.80	456572.92
U2-7	6404782.54	456585.86

Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 “Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid”(edaspidi *määrus nr 18*) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määru esitatud nõuetele. Veeseaduse § 8 lg 2 p-i 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja p-i 7 kohaselt, kui uputatakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet.

2. KAALUTLUSED

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhindangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 15.08.2016 st. tähtaegselt ning ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

2.2 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhthimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 3 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 6 lg 2 p-i 18 ja lõigete 2², 3 ja 3¹, § 11 lg-te 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu" (edaspidi nimetatud *KMH määrus*) § 11 p-i 7 kohaselt peab otsustaja andma hinnangu selle kohta, kas Taotleja poolt kavandatava tegevusega võib eeldatavalt kaasneda oluline keskkonnamõju või mitte ning otsustama keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise üle. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lg-te 2² ja 3¹ kohaselt otsustatakse KMH vajalikkus lähtudes KeHJS § 6 lg-e 3 kohase eelhindangu tulemusest (vt lisa 1). Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsuse kõrgperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.3 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt HMS § 48 lg-le 1 pannakse õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Samuti sätestab KeHJS § 6 lg 3¹ kohustuse küsida KMH algatamise vajalikkuse üle otsustamisel asjaomaste asutuste seisukohta eelhindangu eelnõule. Vastavalt HMS § 49 lg -ele 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates.

Keskkonnaamet teavitas vee erikasutusloa andmisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ...09.2016 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 49 lg-le 3 ka taotluse esitajale. Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmumisest Ametlikes Teadaannetes.

3. OTSUS

Tulenevalt eeltoodust ja Aktsiaselts Saarte Liinid (äriregistrikood 10216057) taotlusest. Lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-dest 6 ja 7, määruse nr 18 §-st 5 ja §-st 8 ning KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg-tele 2², 3 ja 3¹, § 9, § 11 lg-tele 2 ja 4, § 12 lg-e 1¹ p-le 1, KMH määruse § 11 p-ile 7 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 19.07.2016 käskkirjaga nr 1-1/16/289.

otsustan:

- 1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Aktsiaselts Saarte Liinid (äriregistrikood 10216057) vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.**
- 2. anda Aktsiaselts Saarte Liinid (äriregistrikood 10216057) vee erikasutusluba nr L.VV/328302 kehtivusega viis aastat Ringsu sadama laiendamiseks, mille käigus uputatakse tahkeid aineid veekogusse mahus 3179 m³ ning toimub veekogu süvendamine mahus kuni 9900 m³. Sadama täitetöödel kasutatakse pinnast, kiviainest ja betooni.**

Vastavalt veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt eelhinnangust ja Taotleja taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Vee erikasutusega seotud tööde tegemine on keelatud lindude pesitsuse kõrgperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini.
- 4) Vee erikasutusega seotud tööde tegemiseks kasutatakse ühekopalist ekskavaatorit ja vajadusel pinnase lõhkamise seadeid.

4. TÄIENDAV TEAVE

- 1) Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
- 3) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lisad:

- 1) Eelhinnang
- 2) Vee erikasutusluba L.VV/328019

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Ringsu sadam asub Saare maakonnas, Ruhnu vallas, Ruhnu külas 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistul (kinnistu katastritunnus: 68901:001:0028). Ruhnu saar asub Liivi lahe keskosas. Ringsu sadam (edaspidi *sadam*) asub Ruhnu saare kagutipus Ringsuddeni neemel. Sadama põhiülesanne on liinilaeva vastuvõtt ja teenindamine, samuti saavad seal peatuda väikelaevad ja jahid. Sadama moodustab lääneküljest mere poolt rahnudega kindlustatud 540 m pikkune läänemuul, sellest ida poole välja ulatuv 140 m pikkune lõunamuul, mille otsas on kagusuunaline raudbetoonist muulipikendus. Akvatooriumi sees on 36 m pikkune lõuna-kagusuunaline raudbetoonist kai koos raudbetoonist kaldarambiga. Sadama süvendatud kanali üldpikkus on 1130 m, kanali sügavus 3 m ja vähim laius 50 m.

1.2 Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama ehitamisel ei kasutata saare loodusvarasid ega tekitata lähiümbruse keskkonnale kahju. Sadama akvatooriumis ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3 Märjalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadamas ei asu kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 ala, samas kulgeb sadamast 200-400 m kaugusel Ruhnu hoiuala välispiir. Ruhnu hoiuala, mis on arvatud Natura 2000 alade võrgustikku loodusallana kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ (loodusdirektiiv) I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse, samuti II kaitsekategooria linnuliigi ja III kaitsekategooria linnuliikide elupaikade kaitse.

Lokaalsel tasandil on Ruhnu lõuna- ja edelakülje rannaniidud ja roostikud olulised rannikulindude elupaigad.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Sadama territoorium asub hajaasustusalal 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistul. Sadamas ja selle lähiümbruses vähemalt 2000 m raadiuses ei asu ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objekte, mistõttu puudub mõju eelnimetatud objektidele.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Käesoleva vee erikasutuse eesmärgiks on Ringsu sadama laiendustööd, mille käigus uputatakse tahkeid aineid veekogusse mahus 3179 m³ ning toimub veekogu süvendamine mahus kuni 9900 m³. Sadama täitetöödel kasutatakse pinnast, kiviainest ja betooni. Töid teostatakse ekskavaatoriga vajadusel kasutatakse pinnase kobestamist. Süvendatud pinnas paigutatakse spetsiaalsele ladestusalale. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on:

Sisebasseini laiendus (U1)

	L-Est X (m)	L-Est Y (m)
U1-1	6404684.13	456540.43
U1-2	6404742.15	456515.80
U1-3	6404771.94	456585.95
U1-4	6404709.19	456599.46

Ladestusala (U2)

U2-1	6404754.21	456519.13
U2-2	6404768.40	456508.42
U2-3	6404772.38	456517.80
U2-4	6404805.51	456503.74
U2-5	6404847.53	456558.14
U2-6	6404839.80	456572.92
U2-7	6404782.54	456585.86

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama ehitamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtt laevadelt toimub vastavalt sadamaseadusele, majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. juuli 2009.a. määrusele nr.78 „Laevaheitmete ja lastijäätmete üleandmise ja vastuvõtmise korralduslikud” ja AS'i Saarte Liinid Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regiooni poolt heakskiidetud „Roomassaare, Ringsu ja Abruka sadama laevaheitmete vastuvõtmise ja käitlemise kavale”.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Ruhnu saare pindala on 11,9 km², pikkus 5,5 ja laius 3,5 km. Lähim koht mandril on 37 km kaugusel asuv Kolka neem Kuramaal Lätis. Kuressaarde on linnulennult 70, Pärnusse 96 ja Kihnu saareni 54 km. Ruhnu saarel elab 58 inimest. Vallas tegutsevad põhikool, ilmajaam, lennujaam, Ringsu sadam, metskond, muuseum ja raamatukogu. Põhilisteks tegevusteks saarel on põllumajandus, mesindus, veise- ja lambakasvatus ning loomasöötade varumine - seotud kuus peret. Ruhnus ei ole kutselisi kalureid, kuid oma tarbeks käib merel kala püüdmis kümnekond inimest.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Liivi lahe keskosas asuv Ruhnu saar paikneb intensiivse veevahetusega piirkonnas. Seetõttu on toitainete sisaldus merevees aastaringselt sesoonselt muutuv, nagu avatud lahtedele iseloomulik. Juunist septembrini on nitraatide, fosfaatide ja ka teiste ainete sisaldus minimaalne. Talve jooksul toitainete sisaldus tõuseb saavutades kevadiseks vegetatsiooniperioodi alguseks maksimumi. Ringsu sadam jääb saare lõunaossa, aluspõhjaliste keskdevoni Narva lademe

terrigensete kivimite (savi, aleuroliit, liivakivi) avamusalale. Kvaternaarseid setted esineb akvatooriumil vähe. Aluspõhjal lasuvad õhukeste kihtidena liivased-kruusased pinnased, leidub ka rahne ja munakaid.

Süvendusmaterjali moodustavad peamiselt peenliivad, osaliselt purustatud liivakivi ja devoni liivsavi, mis ladustamisel settivad suhteliselt kiiresti. Tegemist on looduslikult puhta materjaliga, mis ei sea selle käitlemisele erinõudeid. Kuna süvendatavaks materjaliks on peamiselt mereliivad ja devoniliivakivi, siis liitub süvendusmaterjal saare idaranniku loodusliku liivade liikumise protsessiga. Süvendamisel tekkiv heljum on suhteliselt raske ja seetõttu selle leviku areaal väike - praktiliselt akvatooriumi ja muulide ümbrus. Seega süvendamisel tekkiva heljumi mõju on lokaalne ja ajutine ning lakkab peale süvendamise lõppu ega mõjuta oluliselt ümbritsevat keskkonda.

Süvendatava ala piirkonnas asuvad nii sügis- kui kevadkuduräime kudealad. Kevadkuduräim koeb sügavusel 3-8 m, veetemperatuuril 5-13 kraadi, optimaalne 10 kraadi. Antud piirkonnas toimub peamine kevadine kudumine, sõltuvalt aastast, mai algusest juuni keskpaigani. Räime mari on äärmiselt tundlik vees oleva heljumi suhtes ning letaalseks võivad saada juba väikesed kogused setet marja pinnal. Lisaks räimele on süvendatavas piirkonnas kevadel rohkem ka meritinti, kelle kudumine kestab märtsi lõpust mai alguseni. Seoses räime ja meritindi kudumisega oleks soovitatav süvendustöid laevateel (väljapool akvatooriumi) mitte teostada kevadisel ja sügisel perioodil. Kõige sobilikum ajavahemik tööde teostamiseks on 15.juunist-15.septembrini. Ringsu sadama akvatooriumis sees võib töid teostada aastaringselt, sest kinnisest akvatooriumist ei ole setete edasikandumine olulisel määral võimalik.

Kõige enam mõjutab põhjakooslusi süvendamise käigus vette paisatav heljum. Heljumi mõju avaldub eeskätt valguskliima halvenemises ja troofsustaseme tõusus. Ülespaisatav põhjasete püsib mõnda aega veesambas ning võib hoovustega kanduda sadamaakvatooriumist kaugemale, mistõttu võib mõju põhjaloomastikule esineda ka veidi kaugemal. Süvendatud alal on muutused ajutised. Põhjaloomastik taastub 2 kuni 3 aasta möödumisel. Kumulatiivseid mõjusid ei esine.

Kuna tegemist on olemasoleva sadamaga ning sadama konfiguratsiooni oluliselt ei muudeta, ei ole ette näha olulisi muutusi rannikumeres väljakujunenud tingimustele setete liikumise osas. Samuti ei avalda kai rekonstrueerimise käigus toimuv tahkete ainete uputamine ja akvatooriumi süvendamine olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama rekonstrueerimise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama ehitamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning ehitustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate ja veokite diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama rekonstrueerimise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna üldine liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Sadama laiendamise ala jääb Ruhnu hoiualast (ka Ruhnu loodusala) ca 200-400 m kaugusele, alal kaitsealuseid linnuliike registreeritud ei ole. Lähiumbruses on Eesti Looduse Infosüsteemi andmeil registreeritud väiketülili elupaik (ca 100 m kaugusel, 2014, 1 paar) ja ristpardi elupaik (ca 150 m kaugusel, 2014, 16 paari; elupaik piiritletud peaaegu ümber saare). Kuna Ruhnu lõuna- ja edelakülje rannaniidud ja roostikud on olulised rannikulindude elupaigad, tuleks lindude häirimise vältimiseks töid mitte teha lindude pesitsuse kõrgperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsuse kõrgperioodil 15. aprillist kuni 30. juunini;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.